

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

16 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Petru Moraru, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma și Iurie Diaconu,

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 9 din 09 iulie 1941, declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, în cauza penală în privința lui

***Barsuc Iacov XXXXXX**, născut în anul xxxx, original loc. XXXXXX, jud. XXXXX*

și

***Cojuhari Piotr XXXXXX**, născut în anul xxxx, original loc. XXXXXX, jud. XXXXX.*

***Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:**
instanța de recurs în anulare: 09.03.2017 – 04.04.2017.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 9 din 09 iulie 1941, Iacov Barsuc și Piotr Cojuhari au fost condamnați în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, ambii la pedeapsă capitală și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Iacov Barsuc și Piotr Cojuhari au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul că, exercitând serviciul militar în armata roșie în una dintre subdiviziunile regimentului de infanterie și nedorind să exercite în continuare serviciul militar, în iulie 1941, în timpul luptei, au trecut de partea inamicului.

Ulterior, inculpații și-au schimbat uniforme militare în haine civile cu scopul de a trece pe teritoriul sovietic, însă au fost reținuți de ostașii armatei roșii.

3. Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, a declarat recurs în anulare, invocând temeiul prevăzut de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 9 din 09 iulie 1941, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea acestora la răspundere penală.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Procurorul General Adjunct a invocat faptul că probe veridice care ar demonstra săvârșirea de către condamnați a infracțiunii prevăzute de art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, nu au fost administrate.

Instanța nu a stabilit că acțiunile lui Iacov Barsuc și Piotr Cojuhari erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS, cum prevede dispoziția art. 58-1 „b” Cod penal al RSSU.

Sentiința de condamnare a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile condamnatului, fără a fi cercetate și alte mijloace de probă.

La fel, instanța de judecată a încălcat dreptul condamnatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră recurentul că, condamnarea lui Iacov Barsuc și Piotr Cojuhari constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține că, Iacov Barsuc și Piotr Cojuhari au fost condamnați la 09 iulie 1941, prin sentiința Tribunalului militar al armatei nr. 9, pentru săvârșirea infracțiunii de trădare de patrie, în lipsa elementelor infracțiunii incriminate.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Iacov Barsuc și Piotr Cojuhari în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, din motiv că există

circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnaților.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Igor Serbinov, se casează sentința Tribunalului militar al armatei nr. 9 din 09 iulie 1941, cu încetarea procesului penal în privința lui **Barsuc Iacov XXXXXXX** și **Cojuhari Piotr XXXXXXX**, condamnați în baza art. 54-1 „b” Cod penal al RSSU.

Barsuc Iacov XXXXXXX și **Cojuhari Piotr XXXXXXX** sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 mai 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma

Iurie Diaconu